

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan lakiesitykseen sisältyvät muutokset koskien koulutuksen järjestä-mistä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa ovat ammatillisen koulutuksen näkökulmasta tarkoituksenmukaisia ja selkeyttävät toiminnallisia periaatteita normaalista poikkeavissa tilanteissa.

Tampereen kaupunki pitää ehdotettuja muutoksia lukiokoulutusta ja ylioppilastutkintoa koskevaan sääntelyyn pääosin perusteltuina ja tarpeellisina. Esityksen keskeinen tavoite on vahvistaa koulutusjärjestelmän toimintakykyä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa. Esitetyt muutokset lisäävät lukiokoulutuksen järjestämisen joustavuutta tilanteissa, joissa normaali opetustoiminta ei ole mahdollista, ja tukevat siten opiskelijoiden opintojen jatkuvuutta ja koulutuksellista yhdenvertaisuutta.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan häiriötilanteiden tarkempi määrittely säännösten tasolla on perusteltua. Tehty määrittely on selkeä ja riittävän laaja. Määrittely tukee koulutuksen järjestäjän toiminnallisia päätöksiä poikkeuksellisissa tilanteissa, luo periaatteet poikkeavien järjestelyiden käyttämiselle sekä ehkäisee niiden käyttöä väärissä tilanteissa.

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

Tampereen kaupunki näkee, että lakiesitykseen nostettu ehdotus oppivelvollisten huomioimisesta häiriötilanteissa ensisijaisena kohderyhmänä on perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Henkilöstöresurssien, tilojen, oppimisympäristöjen ja tarvittavan kaluston kohdentaminen oppivelvollisten kouluttamiseen poikkeuksellisissa tilanteissa voi käytännössä olla haasteellista, kun

oppivelvollisten suhteellinen osuus vaihtelee huomattavasti ammatillisen koulutuksen järjestäjien välillä: osalla on merkittävä osa oppivelvollisia ja toisilla järjestäjillä ei juuri lainkaan oppivelvollisia. Pitkäaikaisten poikkeusolojen tilanteissa tulisikin pystyä tekemään resurssien uudelleen kohdentamista myös alueellisesti koulutuksen järjestäjien välillä.

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

Lakiesitykseen sisällytetty uusi pykälä mahdollisuudesta poiketa opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadintaan mukaan osallistettavista muista toimijoista on Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan tarkoituksenmukainen ja perusteltu tilanteessa, jossa jouduttaisiin toimimaan poikkeusoloissa ja pitkäkestoissa häiriötilanteissa. Poikkeamisesta tehtävästä ilmoitusvelvollisuudesta Opetushallitukselle tarvitaan käytännön ohjeistus, jotta tarvittaessa ilmoitus voidaan sujuvasti antaa.

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

Tampereen kaupunki pitää perusteltuna lakiesitykseen sisällytettyä uutta pykälää mahdollisuudesta toteuttaa tutkinnon näyttö muualla kuin aidoissa työelämän työtilanteissa ja työprosesseissa ja tarvittaessa muilla toteutustavoilla. Esitys vahvistaa osaltaan näytön järjestämisen periaatteita myös normaaliarjessa. Poikkeamisesta tehtävästä ilmoitusvelvollisuudesta Opetushallitukselle tarvitaan käytännön ohjeistus, jotta tarvittaessa ilmoitus voidaan sujuvasti antaa.

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

Ylioppilastutkinnon osalta ehdotetut muutokset parantavat tutkintojärjestelmän toimintavarmuutta. Mahdollisuus siirtää koetilaisuuksia ja muokata tutkinnon järjestämistä poikkeusoloissa lisää järjestelmän riittävää joustavuutta ja vähentää tilanteita, joissa opiskelijoiden tutkinnon suorittaminen vaarantuisi. Tampereen kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että muutosten toimeenpanossa huolehditaan opiskelijoiden yhdenvertaisesta kohtelusta.

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että valtakunnalliset ohjeet ovat selkeitä ja yhtenäisiä. Samanaikaisesti on tärkeää, että koulutuksen järjestäjille jää riittävä mahdollisuus tehdä paikallisia ratkaisuja siten, että opiskelijoiden oikeusturva, yhdenvertaisuus ja tutkinnon vertailtavuus eivät heikkene.

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

Lukiokoulutuksen näkökulmasta ehdotus vahvistaa koulutuksen järjestäjän mahdollisuuksia mukauttaa opetuksen toteutustapoja esimerkiksi etäopetuksen, opintojen rakenteellisen jouston ja opetuksen priorisoinnin avulla. Tämä lisää paikallista liikkumavaraa ja mahdollistaa tarkoituksenmukaiset ratkaisut erilaisissa häiriötilanteissa. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että sääntely turvaa erityisesti oppivelvollisten opiskelijoiden opintojen etenemisen sekä mahdollistaa opetuksen järjestämisen myös poikkeavissa olosuhteissa laadukkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

Englanninkielisen ylioppilastutkinnon osalta ehdotetut osallistumisedellytysten tarkennukset selkeyttävät sääntelyä ja tukevat tutkinnon kohdentumista tarkoituksenmukaisesti.

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

Ylioppilastutkinnon oikaisumenettelyn keventäminen poikkeusoloissa on ymmärrettävä hallinnollisen toimivuuden näkökulmasta. Myös poikkeusoloissa tulee kuitenkin varmistaa opiskelijoiden oikeusturvan toteutuminen ja arvioinnin riittävä läpinäkyvyys.

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

Mikäli työelämätoimikuntien toiminta lakkautetaan lakiesityksen mukaisesti, tulee työelämän näkemykset ja tarpeet selvittää jollain muulla tavoin esimerkiksi tutkintorakenteen muutoksia valmisteltaessa. Tampereen kaupunki katsoo, että koulutuksen järjestäjien yhteistyö alueellisesti työelämän edustajien kanssa on tärkeää, mutta koulutuksen järjestäjät sekä Opetushallitus tarvitsevat myös valtakunnallista yhteistyötä työelämän kanssa. Työelämätoimikuntien lakkauttamisen ei ole lain valmisteluissa arvioitu tuovan merkittävää lisätyö-määrää Opetushallitukselle, mutta toimikuntien roolin kompensointi ammatillisen koulutuksen laadun varmistajina ja tukijoina nimenomaan työelämän näkökulmasta vaatii uusia ratkaisuja ja mahdollisesti myös resursseja.

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Nyman Kirsi
Tampereen kaupunki - Apulaispormestari Johanna Kirjavainen